

Čo je vtáčia chrípka?

- Vtáčia chrípka je ochorenie vtákov spôsobené chrípkovým vírusom typu A.
- Vírus vtácej chrípky podtypu H5N1 sa vyskytuje najmä u vtákov a infekcia sa obmieňa od miernych ochorení s nízkou alebo žiadnou úmrtnosťou až po vysoko smrteľnú, rýchlo sa šíriacu epidémiu (vysoko patogénnu vtáčiu chrípku, HPAI) závisí to od predispozície vírusu, faktorov hostiteľa a stresových faktorov prostredia.
- Vodní vtáci sú voči vtácej chrípke odolnejší než domáca hydina, pre ktorú je chrípka zvyčajne smrteľná.
- K prenosu na cicavce, vrátane človeka dochádza sporadicky a infekcia môže spôsobiť ochorenie s vysokou morbidnosťou a úmrtnosťou.
- Nákaza u mačiek je extrémne zriedkavá a existuje len veľmi málo potvrdených prípadov tohto ochorenia v Európe.

Infekcia

- Mačky sa môžu nakaziť cez respiračný alebo orálny trakt (napríklad požívaním nakazených vtákov).
- Kľúčovým predpokladom pre toto infikovanie je pobyt mačky v oblasti, v ktorej bol potvrdený výskyt vírusovej infekcie H5N1 u vtákov. Okrem toho by mačka mala byť:
 - voľný prístup do prostredia, kde sa vyskytuje vodné vtáctvo,
 - kontakt s hydinou alebo neuvareným hydinovým mäsom,
 - úzky kontakt s infikovanou mačkou nakazenou vírusom H5N1 počas prvého týždňa infekcie.
- Neexistuje žiadny dôkaz, že mačky zohrávajú zoonotickú úlohu. Do dnešného dátumu (apríl 2009) nebol evidovaný žiadny prípad prenosu vírusu H5N1 z mačiek na ľudí.

Klinické podozrenie

- Možné riziko by malo byť zvažované (napr. miestny výskyt potvrdených prípadov u divokých vtákov alebo hydiny a voľný pohyb) je vysoko rizikový.
- Klinické príznaky u mačiek môže predstavovať horúčka, letargia, dypnoe, zápal očných spojiviek a rýchla smrť. Takisto boli zaznamenané neurologické príznaky (pohyb v kruhu, ataxia).

Diagnóza

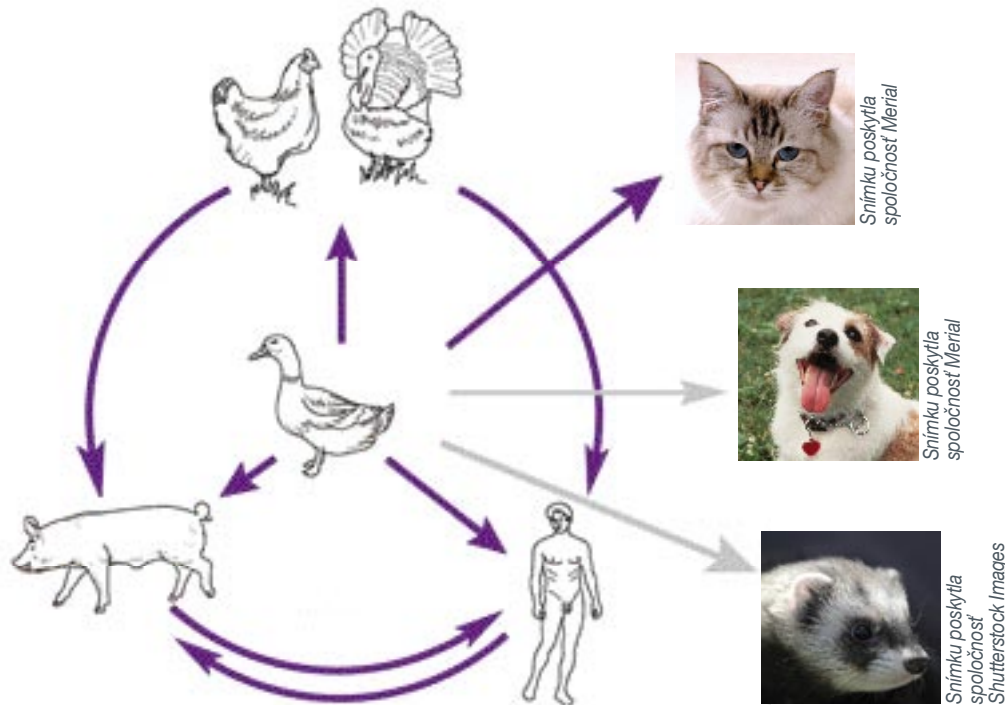
- Veterinárne úrady by mali byť upovedomené a diagnostické laboratórium je potrebné kontaktovať za účelom získania inštrukcií.
- Orofaryngálne, nosné aj/alebo rektálne výtery alebo fekálne vzorky podozrivých prípadov by mali byť odoslané na spracovanie metódou PCR alebo izoláciu vírusu. Mačky by mali byť pred odberom vzoriek sedované, aby bolo minimalizované riziko prenosu infekcie.
- Pitevné vzorky pľúc a mediastinálnych lymfatických uzlín by mali byť uchované a doručené v 10% fyziologickom roztoku formalínu.
- Zvláštnu pozornosť je potrebné venovať manipulácii s mačkou alebo vzorkami (plastové skúmavky je potrebné označiť značkovačmi odolnými voči alkoholu a pred zabalením do plastových vrecúšok by mali byť dezinfikované alkoholom).

Čím sa riadiť pri výskyte ochorenia

- Zabezpečte prísnu bezkontaktnú izoláciu mačiek s podozrením na infekciu vírusom H5N1.
- Minimalizujte každý fyzický kontakt a vždy noste rukavice, masku a ochranné okuliare pri manipulácii s mačkou.
- Vírus je citlivý na štandardné dezinfekčné prostriedky pre zdravotníctvo.
- Pred prevozom na kliniku by mal majiteľ mačku zatvoriť v oddelenej miestnosti. Majitelia by mali minimalizovať každý fyzický kontakt s mačkou, zatiaľ čo je potrebné dezinfikovať odpadové podnosy, misky, koše a iné potenciálne kontaminované predmety.

Vakcinácia a prevencia ochorenia

- Pre mačky nie sú dostupné žiadne vakcíny.
- Na minimalizáciu rizika infekcie mačiek vírusom H5N1 by mali ich majitelia vyhýbať sa kŕmeniu mačiek neuvareným mäsom z hydiny.
- V prípade podozrenia alebo potvrdeného prípadu nákazy vírusom vtácej chrípky H5N1 v príľahlej oblasti, by vlastníci mali držať svoje mačky vnútri až do zverejnenia ďalších informácií a mali by postupovať podľa úradných nariadení.

Použitá snímka z publikácie: „Clinical virology of swine,“ 2005 od autora E. Thiry, Editions du Point Vétérinaire, Rueil-Malmaison, Francúzsko.

Divé vtáctvo, a najmä vodné vtáctvo je prirodzeným rezervoárom chrípkových vírusov.

Ochorenia sa môžu šíriť aj na ďalšie vtáky kontaktom s infikovanými vtákmi a hydinovými výrobkami, prostredníctvom hnoja ako aj odpadkov obsahujúcich vysoké koncentrácie vírusu alebo prostredníctvom kontaminovaného odevu a obuvi, vozidiel a krmiva a môžu prenášať vírus.

Menej často sa vírusy vtácej chrípky prenášajú medzi živočíšnymi druhmi – na ošípané, kone a morské cicavce. Pri prenose vírusov vtácej chrípky alebo hybridov vtáčích a ľudských vírusov na človeka môže sa vyskytnúť najprv u ošípaných, ktoré hrajú úlohu medzihostiteľa.

Príklad prirodzenej infekcie vírusom H5N1 u mačky

Mačka zjedla zdochnutého holuba 5 dní pred nástupom choroby počas vypuknutia epidémie začiatkom roka 2004.

Klinické príznaky

- 41° C
- Depresia
- Kŕče a porucha koordinácie
- Smrť 2 dni po nástupe ochorenia

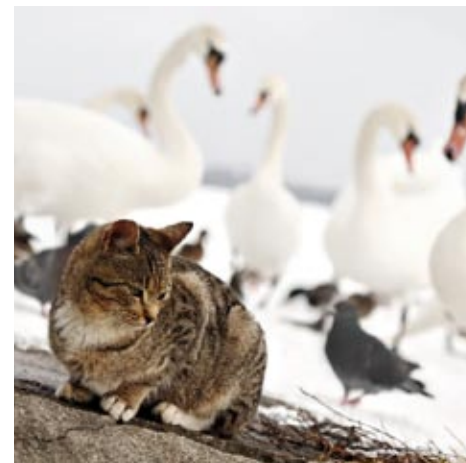
Histopatológia

- Nahromadenie krvi v mozgu, zápal očných spojiviek, pľúcny edém, pneumónia, renálne prekrvenie, hemorágia v črevnej seróze.

Viroológia

- Určenie úplnej sekvencie predispozície kmeňa mačacieho vírusu H5N1.
- Stotožnenie s vírusom H5N1 z holuba a predispozíciami, ktoré spôsobili prepuknutie epidémie v Thajsku v roku 2004.

Songserm T et al. *Emerg Infect Dis* 2006;12(4):681-683.

Snímku Shutterstock Images

Snímku Shutterstock Images